

REFERAT Teknik- og Miljøudvalget 2018-2021 d. 15-06-2021

Mødedato Tirsdag d. 15. juni 2021 kl. 14:00

Mødested Mødelokale 204, Tønder Rådhus

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering - åben den 15. juni 2021.....	4
Budgetopfølgning pr. 30. april 2021 - Teknik og Miljøudvalget.....	6
Budget 2022 - Teknik- og Miljøudvalget.....	8
Medfinansiering af sø til sortterne, rørhøg og rørdrum i Sønder Ådal, Natura 2000-projekt.....	9
Omplacering af anlægsmidler.....	11
Kanalisering Nordre Landevej, vejanlæg ved erhvervsområdet.....	12
Tilgængelighedsplan.....	14
Forslag til skiltepolitik for Tønder Kommune.....	15
Trafikplan Rømø.....	16
Vandrestier i Tønder Kommune.....	18
Endelig godkendelse af Lokalplan 105-737, Sommerhusområde Bolilmark, Rømø.....	19
Kommuneplantillæg 122-210, Ændring af erhvervsområde ved Frifelt, Højer.....	21
Godkendelse af projektforslag fra Havneby Varmeværk.....	22
Betinget godkendelse af projektforslag.....	23
Byggemodning af nye parcelhusgrunde.....	24
Udeservering Lakolk og Tønder Gågade.....	26
Navngivning af privat fællesvej, matr. nr. 1542i Tønder som "Majorparken".....	27
Søndergade 10, 6270 Tønder - ansøgning om dispensation til vinduer.....	28
J Tagholmsvej 38, 6792 Rømø - ansøgning om anneks.....	29
Kirkegårdsgade 1, 6280 Højer - ansøgning om etablering af swimmingpool og orangeri.....	30
Nedrivning af bevaringsværdi bygning Kolkvej 5, 6280 Højer.....	31
Status for vandløbsrestaurering og naturgenopretning 2021.....	32
Årshjul.....	34
Lukket: Kondemnering.....	35
Lukket: Kondemnering.....	36
Lukket: Orientering - lukket den 15. juni 2021.....	37
Underskriftsark.....	38

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-38-20

Sagsfremstilling

Godkende dagsorden til dagens møde.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

at dagsorden godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 2: Orientering - åben den 15. juni 2021

00.01.00-G01-36-20

Sagsfremstilling

Orientering fra udvalgsformanden:

Formanden har deltaget i møde med Ballum digelag og Regionen.

Orientering fra øvrige medlemmer:

Orientering fra forvaltningen:

Nationalpark Vadehavet Årsrapport 2020

Nationalpark Vadehavet har udgivet årsrapport 2020, der også markerer 10-året for etableringen af nationalparken.

Modulvogntog

Administrationen er ved at se på en plan for fremtidige modulvogntogstrækninger i Tønder Kommune. På udvalgsrådet drøftes foreløbige ideer hertil.

Bopælspligt i Tønder kommune

Teknik og miljøudvalget har tidligere godkendt, at forvaltningen arbejder videre med en strategi for bopælspligt og indførelse af Boligreguleringsloven i Tønder Kommune. Med henblik på at udpege og afgrænse inden for hvilke områder, bopælspligten bør være gældende og hvor der med fordel kan gøres brug af fleksboligordningen skal forvaltningen indledningsvist konkretisere en geografisk afgrænsning af områder i Tønder by, Møgeltønder og på Rømø, der kan komme i spil. Der planlægges en proces, hvor der indgås i dialog med områdernes grundejer og/eller lokalråd i løbet af august og september 2021. Der er desuden opmærksomhed på, at indsatsen koordineres med arbejdet i den bystrategiske indsats i Tønder, samt arbejdet omkring Rømø Udviklingsplan ved følgegruppen.

Afholdte udbud

Vigepladser Allerup nord/ syd:

Kim Westphal 389.612 kr.

Lindholm maskinstation 402.995 kr.

Opgaven er tildelt lavestbydende indenfor den økonomiske ramme på 250.000 kr.

Sti langs Markedsgade i Løgumkloster:

Freiberg A/S , 192. 656 kr.

Robert Transkov Jensen, 188.500

Opgaven er tildelt lavest bydende

Dialog med Miljøministeren om det tilbagetrukne dige, Juvre

Tønder Kommune har henvendt sig til Miljøministeren med ønske om, at Ministeren genovervejer finansieringen af projektet om det tilbagetrukne dige ved Juvre. Ministeren har sendt svar tilbage på henvendelsen.

Cykelsti

Henvendelse vedrørende cykelsti fra Åbøl til Toftlund med ønske om, at Tønder kommune støtter op om henvendelse til Vejdirektoratet som opbakning til borgernes henvendelse.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

2020 NPV a°rsrapport KORREKTUR #4.pdf

Brev til Miljøminister.pdf

Miljøminister Lea Wermelins svar på jeres henvendelse af 21. maj 2021.pdf

Punkt 3: Budgetopfølgning pr. 30. april 2021 - Teknik og Miljøudvalget

00.32.00-S00-5-21

Beslutningstema

Budgetopfølgning på udvalgets budgetområde. De generelle forhold fra budgetopfølgningen indgår i den samlede budgetopfølgning for kommunen.

Sagsfremstilling

I følge kommunens Økonomiske Procedurer skal fagudvalgene behandle forventninger til årsregnskabet ved to årlige budgetopfølgninger. Denne budgetopfølgning pr. 30.4. skal sikre overholdelse af budget 2021 og sikre nødvendige tiltag i relation til budgetlægningen for 2022.

Fagudvalgene er pålagt at ledsage eventuelle forventede merforbrug med forslag til finansiering indenfor bevillingsrammen, herunder handlingsinitiativer til sikring af fremtidig budgetoverholdelse. Dette indebærer også, at fagudvalgene har ansvaret for at fremsætte forslag til nedjustering af serviceniveauet, således at dette bringes i overensstemmelse med det udmeldte budget.

Samlet for udvalgets områder forventes der et mindreforbrug på 1,5 mio. kr. vedr. vandløb.

Forbruget indeholder udgifter i forbindelse med Covid-19. Kompensation til kommunerne forventes aftalt ved økonomiforhandlingerne i foråret 2021 og kompensation til de enkelte områder afventer dette. De aktuelt opgjorte nettomerudgifter til Covid-19 udgør 234.000 kr. for perioden 1.1. - 30.4.

Teknik- og Miljøudvalgets regnskab ultimo april viser et forbrug på 19,55 % af det korrigerede budget, hvilket svarer til forventningerne. De store budgetområder som vejvedligeholdelse, belægninger, grønne områder og vandløb, er præget af sæsonudsving. Arbejdet udføres typisk hen over sommeren, og bogføres først i andet halvår.

Vintertjeneste har et forholdsvis højt forbrug. Der er disponeret 9,5 mio. kr. ultimo april af det samlede budget på 18,1 mio. kr. inkl. reservepuljen på 5,0 mio. kr. Årsagen er lave temperaturer og sne i januar og februar måned.

Facility Management/bygningsdrift set under ét viser et samlet forbrug på 38,52 %, hvilket ligger noget over normalt forbrugsmønster. Der er afsat en reduktionspulje, der oprindeligt udgjorde 5,6 mio. kr., men som er reduceret til 4,2 mio. kr. efter overførsel af mindre forbrug fra 2020. Til dækning af højere el-udgifter, som følge af nyt el-udbud, indeholder budgetopfølgningen en bevillingsændring på 1,1 mio. kr. Budgettet til indvendigt og udvendigt vedligehold er disponeret. Herudover er der 6,2 mio. kr. til nedrivning af bygninger under anlæg. Samlet forventes området at balancere, der bemærkes dog at de forholdsvis lave temperaturer i første halvår kan medføre merudgifter til varme i 2021.

Regnskab for Miljø og Natur ultimo april viser et forbrug på 4,49 % af det korrigerede budget. Der forventes et mindre forbrug på 1,5 mio. kr. vedr. ekstra skånsom grødeskæring i vandløb. Ekstra skånsom grødeskæring er forudsat i et fællesregulativ, hvor dispensation til at grødeskære i beskyttede vandløb er påklaget. Derudover er der et lavt forbrug på nuværende tidspunkt pga. at sæson for grødeskæring i den almindelige vandløbsvedligeholdelse først starter op senere på året.

Økonomi

Ønskede bevillingsændringer		(Mio. kr.)				
Politikområde	Bemærkning	Ændring i 2021	Ændring i 2022	Ændring i 2023	Ændring i 2024	Ændring i 2025
DRIFT SUDGIFTER I ALT		1,080	0,000	0,000	0,000	0,000
Serviceudgifter		1,080	0,000	0,000	0,000	0,000
Teknik og Miljøudvalg		1,080	0,000	0,000	0,000	0,000
Facility management	Stigning i el udgifter efter nyt El-udbud pr. 1. marts 2021	1,080	0,000	0,000	0,000	0,000
ØNSKEDE BEVILLINGSÆNDRINGER I ALT		1,080	0,000	0,000	0,000	0,000

+ = fragår kassebeholdning / - = tilgår kassebeholdning

Direktøren for Teknik- og Miljøudvalget indstiller,

at budgetopfølgningen pr. 30. april 2021 for Teknik- og Miljøudvalget område godkendes, og

at generelle bemærkninger indgår i den samlede budgetopfølgning for Tønder Kommune.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Teknik- og Miljøudvalget budgetopfølgning pr. 30. april 2021

Punkt 4: Budget 2022 - Teknik- og Miljøudvalget

00.30.04-Ø00-3-21

Beslutningstema

Fortsat drøftelse af forslag til reduktioner, udvidelser, budgetudfordringer, langsigtede analyseemner samt administrativt anlægsoplæg og nye anlægsforslag.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget godkendte den 11. februar 2021 tidsplan og proces for budget 2022.

Fagudvalgets arbejde omfatter:

- At udarbejde et prioriteringskatalog på 1,0 % af servicerammen. Fokus er på reduktionsforslag, som påvirker serviceniveauet mindst muligt. Forslagene prioriteres.
- At udarbejde et udvidelseskatalog på 0,5 % af servicerammen til senere fælles prioritering af den afsatte pulje på 4,2 mio. kr.
- At drøfte budgetudfordringer inden for fagudvalgets egen serviceramme.
- At drøfte, om der er emner til større langsigtede analyseområder indenfor udvalgets område, som udvalget ønsker skal være klar til at indgå i budgetlægningen for 2023. Fremsendes til Økonomiudvalgets møde i juni.
- At drøfte administrativt forslag til basisanlæg og nye anlæg, jfr. nedenfor.

Der er ikke frie anlægsmidler i 2022-2024. Nye anlæg kræver ændret prioritering indenfor rammerne. Der er udarbejdet et administrativt forslag til basisanlæg og en kvalificering af udgiftsfordelingen mellem årene for øvrige anlægsforslag. Dette danner udgangspunkt for fagudvalgenes drøftelse.

På dette møde færdigbehandler udvalget:

- a) Forslag til reduktioner og udvidelser. For udvalget udgør 1% af servicerammen 1.341 mio. kr. og 0,5% 0,670 mio. kr. Forslagene prioriteres med 1, 2 eller 3.
- b) Det fremsendte administrative forslag til basisanlæg samt forslag til evt. nye anlægsprojekter. Alle forslag prioriteres med 1, 2 eller 3.
- c) Håndtering af eventuelle udfordringer indenfor fagudvalgets serviceramme (alene udvalg med budgetudfordringer).
- d) Eventuelle emner til større langsigtede analyseområder.

Med henblik på minimibudgetseminar den 30. juni og den videre proces.

Direktøren for Teknik- og Miljøudvalget indstiller,

- at reduktioner og udvidelser drøftes og prioriteres med 1, 2 eller 3,
- at forslag til anlægsprojekter drøftes og prioriteres med 1, 2 eller 3,
- at eventuelle udfordringer indenfor fagudvalgets serviceramme drøftes og
- at eventuelle emner til større langsigtede analyseområder drøftes.

Beslutning

Udvalget har drøftet prioriteringer og fremsender reduktioner, udvidelser og anlæg til Økonomiudvalget jf. tidsplan for Budget 2022.

Bilag

Udmøntning af reduktion i servicerammen 2022 - Teknik- og Miljøudvalget 1 - beslutninger fra ud

Udvidelsesforslag 2022 - Teknik- og Miljøudvalget - beslutninger fra TMU 150621 1

Anlæg Budget 2022 - Teknik- og Miljøudvalg

Punkt 5: Medfinansiering af sø til sortterne, rørhøg og rørdrum i Sønder Ådal, Natura 2000-projekt.

01.05.18-P20-4-21

Beslutningstema

I denne sag skal der træffes beslutning om frigivelse af anlægsmidler til at etablere et ca. 1 ha stort vådområde i Sønder Ådal, jf. Naturstyrelsens Natura 2000-plan 2016-2021 og Tønder og Aabenraa Kommunes konkrete handleplan 2016-2021 for området, se vedhæftede planer. Projektet er en del af indsatsen for at skabe levesteder for fuglearter, der er på udpegningsgrundlaget i det internationale naturbeskyttelsesområde N101 Sønder Ådal (F63). Projektet gennemføres i et samarbejde med Aabenraa Kommune, hvor projektområdet har sin geografiske beliggenhed. Etableringsomkostningerne deles ligeligt mellem Tønder og Aabenraa Kommune.

Historik

I 2017 vedtog Kommunalbestyrelsen den kommunale Natura 2000-handleplan 2016-2021 - Sønder Ådal.

Sagsfremstilling

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for de 252 udpegede beskyttelsesområder, der indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte beskyttelsesområde og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2016-2021. Ud fra Natura 2000-planen for Sønder Ådal har Tønder og Aabenraa Kommune i fællesskab udarbejdet en konkret kommunal handleplan for Sønder Ådal, da områdets geografiske afgrænsning strækker sig hen over kommunegrænsen, se vedlagte kort. Specifikke indsatser forventes gennemført de steder, hvor det kan lade sig gøre, og hvor der er lodsejeropbakning til projekterne. Tønder og Aabenraa Kommune er i løbende dialog om indsatser. Udgifterne til indsatser deles ligeligt mellem de to kommuner.

Nærværende projekt udgøres af at etablere et større vådområde i Sønder Ådal, umiddelbart nordvest for St. Jynde vad i Aabenraa Kommune, for at skabe leve- og ynglested for sortterne, rørhøg og rørdrum. Der etableres et vådområde med en vandflade på ca. 1 ha og en vanddybde på op til 1 meter, hvor det er dybest. I projektet bliver der afgravet ca. 20.000 m³ jord, etableret en ø og bredderne laves som flade anlæg.

Det nye vådområde forventes at blive et større vådområde med varierende dybde og vegetation tilknyttet de forskellige dybder. Dele af området vil på sigt vokse til med tagrør og dunhammer (de mest lavvandede dele), som rørdrum og rørhøg har brug for i yngleperioden. Vådområdet forventes at få et rigt fugleliv med adskillige arter af vandfugle.

Aabenraa Kommune har den 16. april 2021 meddelt landzonetilladelse, jf. Planlovens § 35, og dispensation fra Naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 til at etablere projektet som ansøgt.

Økonomi

Aabenraa Kommune har kørt en udbudsproces. Det billigste bud lyder på 764.700 kr. Jf. den kommunale handleplan skal omkostningerne deles ligeligt mellem Tønder Kommune og Aabenraa Kommune, hvormed hver kommune skal bære 382.350 kr.

Forvaltningen foreslår at benytte 382.350 kr. fra ”Pulje Miljø og Natur (728)”.

Lovgrundlag

Miljømålsloven, Naturbeskyttelsesloven, Planloven

Direktør for Teknik og Miljø indstiller,

at der gives en anlægsbevilling og frigives et rådighedsbeløb på 382.350 kr. som medfinansiering til indsatsen i Natura 2000-området Sønder Ådal, finansieret af anlægspulje Miljø og Natur (728), at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Natura 2000-plan_2016-2021 for N101 Sønder Ådal

Natura 2000-handleplan_2016-2021 for N101 Sønder Ådal

Sønder Ådal

434240-20_v1_Projektbeskrivelse.DOCX

Punkt 6: Omlacering af anlægsmidler

05.00.00-G00-36-19

Beslutningstema

I denne sag beslutter Teknik og Miljøudvalget om der kan ske omlacering af frie restmidler fra anlægsprojekt.

Historik

I 2019 og 2020 er der fra anlægspuljen Trafiksikkerhed samlet frigivet 7,5 mio. kr. til finansiering af nye veje og stier til den nye skole i Skærbæk.

Sagsfremstilling

Anlægsprojektet er tæt på at være afsluttet, og det foreløbige anlægsregnskab viser, at der er et restbeløb på ca. 1,2 mio kr. Dog kendes det endelig beløb ikke før i august 2021.

Da der er verserende anlæg, som Forvaltningen finder der med fordel kan ske omlacering til for nuværende, foreslås det Teknik og Miljøudvalget at tage stilling til, om der kan ske en omlacering af del af restmidlerne nu, og de resterende i august til andre anlægsprojekter.

Forvaltningen foreslår at del af restbeløbet anvendes på følgende projekter for fremme af infrastruktur i forhold til vores erhverv samt trafiksikkerheden på belastede strækninger med tung erhvervstransport :

- Færdiggørelse af anlæg af vigepladser på Allerup Syd / Nord 0,140 mio. kr.
- Krydsændring Allerup Syd / Stenagervej 0,100 mio kr. kr.
- Forbedring af krydsningsmuligheder/vigepladser på Storde 0,500 mio. kr. (samlet sideudvidelsesprojekt ligger i forslag til budget 2022, dette vil være første afværgende del)

Resterende restmidler til blive foreslået anvendt i august 2021 - efter at Trafiksikkerhedsrådet også har givet bemærkninger til mulighederne. Men der er for størst mulig effekt projekter i Højer - udenfor Byomdannelsen og TMI projektet - som vil være relevante at se på, da Forsyningen også skal arbejde i samme område.

Økonomi

Forventet overskud på anlægssag 812, 1,2 mio kr. Endeligt beløb kendes i august 2021.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

at Teknik og Miljøudvalget godkender omlacering af midler til

- at færdiggøre vigepladser ved Allerup Nord / Syd
- krydsændring Allerup Syd / Stenagervej
- forbedring af krydsningsmuligheder på Storde.

at der fra anlægsprojekt 812 Veje og stier til Skærbæk Skole omplaceres

- 0,140 mio. kr. til færdiggørelse af vigepladser på Allerup Syd / Nord
- 0,100 mio. kr. til en krydsændring af krydset Stenagervej / Allerup Syd
- 0,500 mio. kr. til forbedring af krydsningsmuligheder på Storde

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Oversigtskort.pdf

Kortbilag-Kryds Stenagervej-Allerupvej

Kortbilag Storde

Punkt 7: Kanalisering Nordre Landevej, vejanlæg ved erhvervsområdet

05.00.00-P20-4-21

Beslutningstema

Under punktet tages beslutning om fremrykning af kanaliseringsanlæg, Nordre Landevej, Tønder

Sagsfremstilling

Ved Budgetforliget 2021 blev besluttet at afsætte i alt 2,2 mio. kr. til kanalisering på Nordre Landevej, Tønder, ved erhvervsområdet, afsat i overslagsårene 2022, 2023 og 2024. Baggrunden var, at der i forbindelse med de planlagte nye aktiviteter ved det nye lokalplanområde Tønder Øst er brug for at forbedre trafikafviklingen til og fra området. For både at forbedre trafikafviklingen og trafiksikkerheden er der planlagt et kanaliseringsanlæg på Ndr. Landevej.

Idet nu også Harald Nyborg etablerer sig i området er behovet for at gennemføre kanaliseringsprojektet øget yderligere.

Der anlægges en venstresvingsbane på Ndr. Landevej, så bilister, der skal ind til området, ikke stopper trafikken på Ndr. Landevej, men har deres egen bane at holde i for at svinge til venstre. Når Harald Nyborg åbner, vil al varelevering til Harald Nyborg ske ved, at lastbiler kører ind ved McDonalds, kører bag om de nye bygninger og ud igen på Ndr. Landevej ved en ny udkørsel, som kommer i den vestlige del af området. Der vil ikke komme flere lastbiler ud fra indkørslen, og der vil heller ikke komme lastbiler inde på Harald Nyborgs p-plads. Det er planlagt, at indkørslen ved Ndr. landevej samtidigt ændres, så der bliver bedre og mere sikre forhold. Den dobbeltrettede cykelsti ændres også ved indkørslen. Her får cyklister fremover vigepligt i krydset for at passe på cyklisterne i krydset.

Der bedes om en fremrykning af projektet, således at anlægget etableres i 2021 og 2022 med henholdsvis 1,5 mio. kr. og 0,7 mio. kr.

Der forventes en frigivelsessag til politisk behandling august 2021.

Sagen genoptages i Teknik og Miljøudvalget 15. juni 2021.

Økonomiudvalget har anmodet om, at projektet forelægges for Trafiksikkerhedsrådet inden Økonomiudvalget tager stilling til eventuel fremrykning af midler.

Projektforslaget forelægges Trafiksikkerhedsrådet på deres møde den 17. juni 2021. I behandlingen i Trafiksikkerhedsrådet vil der indgå en trafiksikkerhedsrevision af projektet. Trafiksikkerhedsrevisionen er foretaget af en ekstern uvildig trafiksikkerhedsrevisor. Trafiksikkerhedsrådets udtalelse vil foreligge på mødet i Økonomiudvalget.

Økonomi

I overslagsårene 2022, 2023 og 2024 er afsat hhv. 0,8 mio. kr., 1,2 mio. kr. og 0,2 mio. kr.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

at Udvalget anbefaler løsningen under forudsætning af, at Trafiksikkerhedsrådet ikke har væsentlige bemærkninger vedrørende trafiksikkerheden.

at anmodningen om fremrykning af anlægsmidler godkendes som beskrevet at sagen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller, 20. maj 2021, pkt. 25:

at fremrykningen af anlægsmidler godkendes som beskrevet med 1,5 mio. kr. til 2021 og at sagen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalget, 4. maj 2021, pkt. 10:
Indstillingen anbefales.

Daisy Dahl deltog ikke i mødet.

Beslutning fra Økonomiudvalget, 20. maj 2021, pkt. 25:

Sagen tilbagesendes til Teknik- og Miljøudvalget til forelæggelse for Tønder Kommunes Trafiksikkerhedsråd, inden sagen genoptages.

Beslutning

Sagen udsættes.

Bilag

skitseforslag Ndr. Landevej.png

Punkt 8: Tilgængelighedsplan

05.01.00-P16-1-15

Beslutningstema

I denne sag forelægges Tilgængelighedsplanen til godkendelse efter høring.

Historik

Teknik- og Miljøudvalget godkendte på mødet 3. december 2019 Tilgængelighedsplanen for Tønder Kommune. Planen blev derefter sendt i høring i Ældrerådet og Handicaprådet. Planen blev behandlet i Ældrerådet den 22. januar 2020 og i Handicaprådet den 28. april 2020. Der er indkommet høringssvar/bemærkninger fra Socialudvalget, Ældrerådet og Handicaprådet.

Sagsfremstilling

Der er positive bemærkninger fra både Socialudvalget, Ældrerådet og Handicaprådet til planen og Tønder Kommunes vilje til at sætte fokus på og øge tilgængeligheden.

I høringssvaret fra Handicaprådet stilles der dog spørgsmål ved den forventede planperiode (2050). Handicaprådet tilkendegiver, at målet må være, at planen er fuldt gennemført med udgangen af 2030.

I Tilgængelighedsplanen har udgangspunktet været, at det tager lang tid inden planen er fuldt implementeret. Af planen fremgår, at Tønder Kommune tilstræber et fuldt udbygget rutenet med ledelinjer med udgangen af 2050. Indtil nu er tilgængelighed blevet indarbejdet løbende i nye projekter og ved f.eks. fortovsrenoveringer. På den måde vil nødvendige investeringer blive udført, når der er behov for renovering og fornyelse i forhold til tilstanden af eksempelvis fortov. Alle større projekter er desuden blevet gennemgået af en tilgængelighedsrevisor for at rette evt. udfordringer for handicappede, inden projektet blev udført. Der har ikke været afsat midler til konkrete projekter til gennemførelsen af planen.

Såfremt målet skal ændres, så planen er fuldt gennemført tidligere end 2050, kræver det, at der prioriteres ressourcer til det.

Teknik og Miljøudvalget anmodes om at tage stilling til, om planperioden skal ændres inden planen sendes til godkendelse i Kommunalbestyrelsen i valg af scenarie;

Scenarie 1; Planen godkendes som den foreligger med planperioden gående til 2050, hvor midler anvendelse når der er behov for renovering og udskiftning i forvejen.

Scenarie 2: Planen godkendes, dog med planperiode gående til 2030, hvilket indebærer der afsættes specifikke anlægsmidler fra 2022 og frem til implementering af planen. Nødvendige midler afklares til Udvalgsrådet i august for at indgå i kommende budgetlægning.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

at det beslutes at følge scenarie 1,
at Tilgængelighedsplanen for Tønder Kommune godkendes og
at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales, idet udvalget ønsker en planperiode gående til 2040.

Bilag

tilgængelighedsplanen

Tilgængelighedsplan - Indkomne høringssvar -

Punkt 9: Forslag til skiltepolitik for Tønder Kommune

01.00.00-A00-1-21

Beslutningstema

Der tages stilling til, om forslaget til skiltepolitik kan godkendes.

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet et forslag til skiltepolitik med det formål at fremme kvaliteten af skiltning i kommunen til gavn for erhvervsdrivende og borgere. Skiltepolitikken skal danne rammen for Tønder Kommunes ønsker for, hvordan skiltningen i kommunen skal planlægges; dette både for at sikre virksomhederne i kommunen kommunikation og for at give kommunens gæster et så godt indtryk af kommunen som muligt.

Skiltepolitikken kan skabe en fælles forståelse mellem sagsbehandlere og borgere i Tønder Kommune omkring skiltning. Skiltepolitikken er et fælles udgangspunkt, som skal gøre det lettere for ansøgere af skilte at gennemskue, hvilke skilte der kan forventes tilladelse til. Skiltepolitikken er derfor et værktøj, som skal sikre en ensartet sagsbehandling af ansøgninger om opsætning af skilte i hele kommunen, på trods af eventuelle geografiske forskelle i skiltningen.

Det gældende lovgrundlag udgør sammen med en række grundlæggende principper de generelle retningslinjer for skiltepolitikken i Tønder kommune. Der kan være lokaliteter, der er omfattet af yderligere og mere restriktive retningslinjer, mens der andre steder kan være behov for at dispensere fra skiltepolitikens retningslinjer. Skilte og tavler, som f.eks. regulerer eller anviser trafikken udformes i henhold til Færdselsloven, samt Bekendtgørelse om vejafmærkning, er ikke omfattet af skiltepolitikken (skiltepolitikken må dog ikke stride imod disse bestemmelser). Principperne er således gældende for fritstående skilte, billboards og bannere samt skilte monteret på bygningers facader og gavle. Skiltene kan være malede skilte på forskellige materialer, men også digitale og elektroniske tavler er omfattet af politikken. Politikken omfatter tillige anvisninger omkring belysning af skilte mv. Reglerne omfatter desuden både permanente og midlertidigt opsatte skilte, med mindre andet er angivet. I skiltepolitikken beskrives desuden, at vejvisning for trafikanterne skal være overskuelig, læsbar, entydig og kontinuerlig.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

at forslaget til skiltepolitik for Tønder kommune godkendes
at indstillingen videregives til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Skiltepolitik Tønder Kommune.docx

Punkt 10: Trafikplan Rømø

05.00.00-G01-77-19

Beslutningstema

I denne sag forelægges en ny trafikplan for Rømø til godkendelse

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet et forslag til trafikplan for Rømø. Trafikplanen er udarbejdet på baggrund af udviklingsplanen "En fælles retning for Rømø 2025".

I trafikplanen arbejdes ud fra følgende overordnede mål: Trafiksikkerheden på vej- og stinettet skal forbedres.

- Hastigheden på vejnettet skal afspejle den rette balance mellem fremkommelighed og trafiksikkerhed.
- Der skal være et udbygget og trafiksikkert stinet både internt på øen og til fastlandet.
- Der skal skabes bedre adgang til naturen, men samtidig skal naturen ikke lide last.

De overordnede mål og trafikplanen blev præsenteret på et virtuelt borgermøde i marts 2021 om Rømø Udviklingsplan. Efterfølgende har planen været i høring i en kortere periode i april 2021. Høringsmaterialet blev blandt andet sendt direkte til alle foreninger og interesseorganisationer på Rømø. Der er indkommet 13 indsigelser / bemærkninger fra borgere og foreninger på Rømø. Langt overvejede er der positive bemærkninger til indhold af planen. Der er vedlagt et skema med alle de indkomne bemærkninger.

Ud fra de indkomne bemærkninger foreslår forvaltningen, at følgende mindre ændringer indarbejdes/tilføjes i planen:

- Målsætningen beskrevet i baggrundsnotatet gøres tydeligere i handleplanen
- Der tilføjes ét nyt projektforslag om vigepladser på Havnebyvej for at forbedre fremkommeligheden
- Projektforslaget om bump på Sønderstrandvej udgår, da vejen fungerer som redningsvej
- Kortmateriale opdateres med to eksisterende p-pladser mellem Rømø Kirke og Kongsmark

Der er to gennemgåede temaer i indsigelserne:

1. Kombinationen af heste og bløde trafikanter på de eksisterende, ønsker om separate ridestier og skiltning for heste. Det er Plan og Byggeris opfattelse, at problematikken omkring heste og ridestier ikke skal indgå i trafikplanen, da disse anses for at være af rekreativ karakter. Det anbefales at der ses nærmere på de beskrevne forhold i et andet regi, og eventuelt laves en særskilt plan for ridestier på Rømø.
2. Projektforslag om stiforbindelse mellem Rimmevej og Lakolk samt stiforbindelse mellem Ringvejen og P. J. Manøvej. Der gøres opmærksom på at det er uberørt natur, og forslag om, at disse stiforslag udgår af trafikplanen. Plan og Byggeri foreslår, at forslaget om stiforbindelserne bibeholdes i trafikplanen med forudsætningen, at der skal ske en afklaring af muligheden via forundersøgelse og VVM i samarbejde med Naturafdelingen.

Alle bemærkninger er gennemgået. De bemærkninger, som ikke giver anledning til ændringer i Trafikplanen, håndteres efterfølgende i forvaltningen.

Økonomi

Gennemførelse af alle foreslåede tiltag i planen udgør en skønnet udgift på ca. kr. 8,0 mio. kr.

Der er til anlægsbudgettet i 2022 og overslagsårene foreslået, at der afsættes midler til Tvismarkkrydset, ændringer i kurven ved Langdalsvej og en årlig pulje til gennemførelse af de mindre projekter.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

at Teknik og Miljøudvalget godkender forslaget til Trafikplan Rømø med de foreslåede ændringer,

at ridestier ikke indgår som emne i trafikplanen,

at der kan igangsættes forundersøgelse af stiforbindelser for afklaring af, om det er muligt at skabe en cykelring på Rømø at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Indstillingen anbefales, idet aktivitet 6.1. "Kantpæle mellem cykelsti og kørebane på Rømødæmningen" udgår.

Bilag

Baggrundsrapport-trafficplan Rømø.pdf

Høringssvar indsigelser - Trafikplan Rømø med bemærkninger

Handleplan tilføjet noter med foreslåede ændringer

Punkt 11: Vandrestier i Tønder Kommune

05.04.00-G01-1-21

Beslutningstema

Det skal i denne sag beslattes, at foretage et helhedsorienteret gennemsyn af kommunens vandrestier, herunder muligheden for at etablere stisløjfer mv.

Sagsfremstilling

I Tønder Kommune har vi i mange år arbejdet på, at etablere attraktive vandrestier for kommunens borgere og besøgende. Der er arbejdet målrettet med at etablere fx Tønderstierne, Toftlundstierne, Rømostierne og ikke mindst Marskstien. Derudover findes også flere andre vandrestier, såsom kløverstier, hjertestier, drivvejen m.fl. Men er alt som det kan være? Eller mangler der måske en lille sti et sted, en hensigtsmæssig stisløjfe, et skilt, en markering, et kort? Nærværende sag går netop ud på at betragte kommunens vandrestier helhedsorienteret og finde eventuelle mangler, der efterfølgende udbedres.

At arbejde meget målrettet med kommunens vandrestier vil understøtte de stedbundne kvaliteter, dvs. det unikke, lokalsamfundenes udvikling og bosætningsmuligheder samt borgernes sundhed, der er formuleret i kommunens Visions- og Strategiplan 2018-2022.

Det foreslås, at der nedsættes en arbejdsgruppe med deltagelse af brugere af vore vandrestier, 2 politikere fra Teknik- og Miljøudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget og medarbejdere fra forvaltningen. Arbejdet forventes afsluttet i 2021 med en opstilling af mangler og forslag til udbedringer, og evt. gennemførte forbedringer.

Økonomi

Der er under "Mere tur i Tønder" bevilget 200.000 kr. til opgaven.

Fagchef for Miljø og Natur indstiller,

at der udpeges et medlem fra Teknik- og Miljøudvalget til en arbejdsgruppe, som undersøger kommunens vandrestier for eventuelle mangler, og

at sagen videresendes til Kultur- og Fritidsudvalget for udpegning af et medlem til arbejdsgruppen.

Beslutning

Indstillingen godkendt, idet udvalget udpeger Bo Jessen til arbejdsgruppen.

Punkt 12: Endelig godkendelse af Lokalplan 105-737, Sommerhusområde Bolilmark, Rømø

01.02.05-P16-18-20

Beslutningstema

I denne sag sendes forslag til Lokalplan nr. 105-737 - Sommerhusområde Bolilmark, Rømø, til endelig vedtagelse.

Historik

Den 26. august 2020 besluttede Kommunalbestyrelsen at sende forslag til lokalplan i høring.

Den 15. marts 2011 besluttede Teknik og Miljøudvalget at bemyndige forvaltningen til at vurdere, om der skulle meldes dispensation til listedækket tagpap tag.

Sagsfremstilling

Ved vedtagelsen af forslaget til lokalplan udgår den eksisterende lokalplan 707, der blev vedtaget i 2003. Formålet med den nye lokalplan er ikke at liberalisere udviklingen af Bolilmark, men at sikre et tidssvarende plangrundlag på baggrund af den tilgængelige viden og forvaltningens erfaring. I lighed med den tidligere planlægning er der fokus på at sikre en harmonisk indpasning i landskabet og den stedlige natur, hvilket medfører, at planen ikke er mere restriktiv. Den er i stedet klarere på, hvordan byggeri indpasses, hvordan naturen bevares, så området fremstår med små enkelte enklaver i et åbent klitlandskab. Der ændres ikke på størrelsen af grunde og bygninger eller på afstandskrav til naboskel, sti og vej. I lighed med den eksisterende lokalplan gives der forsat mulighed for listedækket tagpapbelægning, og tagenes rejsning sænkes og højden justeres, så der skabes bedre mulighed for at lave grønne tage. I lyset af fremtidige klimatilpasninger er der lavet bestemmelser, der giver mulighed for at lave klimatilpasningstiltag og at klimasikre både området og de enkelte bygninger.

Offentlighedsprocessen og høringssvar

Forslaget er sendt i 6 ugers høring til Bolilmarks 244 medlemmer af grundejerforening samt andre lokale rettighedshavere. I høringsperioden er der indkommet 11 bemærkninger, 10 fra ejere, medejere eller lejere samt et fra foreningen VinduesIndustrien. Bemærkningerne støtter samlet set forslaget til lokalplanen, men overordnet er de 11 bemærkninger imod lokalplanens materialevalg, træ og mere specifikt imod, at lokalplanen fastlægger at der kun kan benyttes trævinduer og foreningen VinduesIndustrien vil, såfremt kommunalbestyrelsen fastholder bestemmelsen om trævinduer, indbringe sagen for planklagenævnet. Derudover er der tre bemærkninger til størrelsen af terrassen på 90 m². To bemærkninger imod henholdsvis placeringen af varmepumper væk fra vejen, forbud mod beplantning i skel og højden på læskærm. En bemærkning imod henholdsvis fastsættelse af vejbefæstning, bestemmelser om belysning, generelt forbud mod beplantning og forbud mod svømmepøl. Dertil er der to bemærkninger med ønsker om mulighed for henholdsvis solceller på tag, eternit på stern, samt et ønske om farven "Lærketræ", mulighed for at anlægge volleybane, fodboldbane eller petanqueanlæg samt at området kloakeres.

Forvaltningen overordnet svar.

Sideløbende med høringen og sagsbehandlingen af de indkommende bemærkninger, har forvaltningen arbejdet med en arkitekturstrategi for Rømø. Strategien er en del af forskønnelsesproces på Rømø, og arkitekturstrategien fastlægger mulige materialevalg i sommerhusområder, herunder træ- og træ/aluvinduer. For at imødekomme de indkomne bemærkninger og skabe overensstemmelse mellem lokalplanen og den kommende arkitekturstrategi, indstiller forvaltningen at der inden for lokalplanområdet gives mulighed for både træ- og træ/aluvinduer. Således at materialebestemmelserne § 6.2 og § 6.4 ændres fra:

§ 6.2 Bebyggelse opføres udvendigt med facader i træ.

§ 6.4 Vinduer, stern, døre, porte og glaspartier udføres i træ.

Ændres til:

§ 6.2 Bebyggelse opføres udvendigt med facader og stern i træ.

§ 6.4 Vinduer, døre, porte og glaspartier udføres i træ eller træ/alu.

Arkitekturstrategien indeholder også en samlet liste over stedlige planter på Rømø, hvorfor forvaltningen indstiller at der gives mulighed for beplantning af lave planter, så de lysåbne arealer fastholdes og der er overensstemmelse mellem arkitekturstrategien og lokalplanen.

Deplantningsbestemmelsen § 7.8 ændres således fra:

§ 7.8 Der må ikke etableres beplantning, plantes træer eller buske.

Ændres til

§ 7.8 Der må ikke etableres træer. Hedelyng (*Calluna vulgaris*), Krybende Pil (*Salix repens*), Klokkelyng (*Erica tetralix*), Klit-rose (*Rosa pimpinellifolia* 'Pimpho'), Revling (*Empetrum nigrum*) må gerne etableres.

For at skabe klarhed tilføjes der en bisætning til § 5.10 Læskærme kan etableres med en højde på op til 1,6 meter. Så den ændres til , §

5.10 Læskærme kan etableres med en højde på op til 1,6 meter, over færdig terrasse.

Redegørelsen tilrettes, så der er overensstemmelse mellem de revideret bestemmelser og redegørelsen, og påpeget slåfejl rettes i forbindelse med sidste korrektur.

For de resterende bemærkninger indstiller forvaltningen at de ikke imødekommes.

Udover forvaltningen bemærkninger til de enkelte høringssvar, er der udarbejdet tre generelle svar, der omhandler henholdsvis, materialevalg herunder trævinduer og eternit, beplantning, både generelt og i skel samt terrasser.

Bemærkningerne og de generelle svar findes i bilag B.

Bilag A - Lokalplan nr. 105-737 - Sommerhusområde Bolilmark, Rømø.

Bilag B - Høringssvar og forvaltningens behandlings af høringssvar.

Lovgrundlag

Lov om Planlægning (planloven), LBK nr 1157 af 1. juli 2020.

Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), LBK nr 973 af 25. juni 2020, med senere ændringer.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

At forslag til Lokalplan nr. 105-737 - Sommerhusområde Bolilmark, Rømø, vedtages, og at administrationen bemyndiges til at tilrette redegørelsen, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Lokalplan_105_737_Sommerhusområde_Bolilmark_Rømø

Bilag B-Liste til bemærkninger indsigelser

Punkt 13: Kommuneplantillæg 122-210, Ændring af erhvervsområde ved Frifelt, Højer

01.02.03-P19-2-21

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes, om forslag til kommuneplantillæg 122-210, ændring af erhvervsområde Frifelt, skal sendes i offentlig høring.

Historik

Økonomiudvalget har den 23. april 2020 vedtaget, at erhvervsområdet ved Frifelt ændres igennem et kommuneplantillæg.

Sagsfremstilling

Formålet med kommuneplanen er igennem planlægning at forbygge konflikter mellem forskellige interesser. I denne sag har et landbrug behov for at udvide deres husdyrhold, hvilket forhindres, da udvidelsen medfører en miljøkonflikt med erhvervsområdet Frifelt Nord i Højer. Erhvervsområdet Frifelt Nord er i Kommuneplan 2017-2029 rammelagt som landbrugsjord, der ikke er byggemodnet eller lokalplanlagt, hvilket giver kommunalbestyrelsen mulighed for at reducere området igennem et kommuneplantillæg. Samtidigt med reduktionen af Frifelt Nord, udvides det tilstødende erhvervsområdet Frifelt Syd. Reduktionen giver landbruget mulighed for at udvide deres husdyrhold, mens udvidelsen af Frifelt Syd forsat sikrer uudnyttede erhvervsarealer i Højer til gavn for virksomheder, der ønsker at udbygge eller flytte til området.

Forslaget sendes i fem ugers offentlig høring og efter høringsperioden sendes forslaget til fornyet politisk behandling.

Forvaltningen er ved at miljøvurdere kommuneplantillægget, vurderingen offentliggøres samtidigt med at forslaget til kommuneplantillægget sendes i fem ugers høring.

Forkastes indstillingen, vil de eksisterende erhvervsområder bestå og landbruget vil ikke kunne udvides.

Bilag:

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 122-210 til Tønder Kommuneplan 2017-2029. Ændring af erhvervsområde Frifelt, Højer

Økonomi

-

Lovgrundlag

Lov om Planlægning (planloven), LBK nr 1157 af 1. juli 2020.

Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), LBK nr 973 af 25. juni 2020.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

At forslag til Kommuneplantillæg 122-210, ændring af erhvervsområde Frifelt, Højer sendes i fem ugers offentlig høring, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Kpt_122-210_Frifelt

Punkt 14: Godkendelse af projektforslag fra Havneby Varmeværk

13.03.18-P20-4-21

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttet, om projektforslaget fra Havneby Varmeværk om etablering af et varmepumpeanlæg skal godkendes

Sagsfremstilling

Havneby Varmeværk vil gerne etablere et varmepumpeanlæg på deres område på Rømø Havn. Denne varmepumpe har til formål at sikre lavere varmepriser for deres forbrugere, men også for at lave en risikospredning på flere forskellige produktionsanlæg, i tilfælde af ændringer på en af de anvendte produktionsformer f.eks. i forhold til deres brændsel. Varmepumpen vil blive drevet således at den kommer til overtage hovedparten af varmeproduktionen på værket, hvilket betyder en større elektrificering af varmeproduktionen på værket og en mindre anvendelse af træflis.

Brugerøkonomi

Brugerøkonomien vil blive forbedret med ca. 1300 kr. om året pr. varmekonsumer ved gennemførelse af projektet.

Samfundsøkonomi

Projektet har en samfundsøkonomisk fordel på ca. 4,6 mio. Der er blevet udført følsomhedsanalyser på den samfundsøkonomiske beregning og de viser en god robusthed i den samfundsøkonomiske beregning. Undersøgelingsperioden er 20 år.

Miljøudledninger

Da elproduktionen baseres mere og mere på vedvarende energi, betyder det også at CO₂-ækvivalent udledningen fra varmepumpen vil blive reduceret i fremtiden sammenholdt med i dag. Der er i undersøgelsesperioden på 20 år beregnet, at CO₂-ækvivalenten øges fra 645 ton til 1083 ton.

Tidsplan

Varmepumpeanlægget forventes i drift ultimo 2021.

Andet

Projektforslaget er vedlagt som bilag

Økonomi

Projektforslaget har ikke indvirkning på Tønder Kommunes Økonomi

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg, BEK nr 1794 af 02/12/2020 (Projektbekendtgørelsen)

Bekendtgørelse af lov om varmforsyning, LBK nr 1215 af 14/08/2020 (Varmeforsyningsloven)

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

at projektforslaget godkendes, og
at indstilling videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Projektforslag for varmepumpe inkl. bilag - 080421, revideret 260421.pdf

Punkt 15: Betinget godkendelse af projektforslag

13.03.18-P19-2-21

Beslutningstema

Det skal besluttes, om Tønder Kommune vil tillade betinget godkendelser af projektforslag

Sagsfremstilling

Tønder Kommune har fået en forespørgsel fra DFP (Dansk Fjernvarmes projektselskab) på vegne af Skærbæk Fjernvarme, om det er muligt at få en betinget godkendelse af projektforslag. Denne betingede godkendelse kan kun anvendes til at søge tilskud ved Fjernvarmepuljen hos Energistyrelsen.

Begrundelsen for at få en betinget godkendelse, er at Fjernvarmepuljen udledes efter "først til mølle" princippet, og med en betinget godkendelse kan fjernvarmeselskaber søge tilskuddet hurtigere. Dette vil bidrage til at udrulle klimavenlig fjernvarme i naturgasområder og Tønder Kommune vil kunne få andel i tilskudskronerne fra staten. Tilskuddet er på 20.000 kr. pr. varmeforbruger. Tilskuddet går til at reducere omkostningerne ved at skifte til fjernvarme for varmeforbrugeren.

Den betingede godkendelse skal sagsbehandles administrativt, den skal ikke i høring og de eneste som vil se den betingede godkendelse er sagsbehandleren, fjernvarmeselskabet og Energistyrelsen. Efterfølgende vil den normale sagsbehandling af projektforslaget foregå, hvor det kommer på Teknik og Miljøudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsesmødet, hvor den endelige godkendelse af projektforslaget kan ske. Den administrative betingede godkendelse skal vurdere, om projektbekendtgørelsens foreskrifter om hvad et projektforslag skal indeholde og overholde, bliver overholdt af projektforslaget.

Af andre kommuner, som har indført betinget godkendelse, kan nævnes Haderslev Kommune, Kolding Kommune, Vejen Kommune, Varde Kommune, Hedensted Kommune, Fåborg-Midtfyns Kommune, Assens Kommune og Furesø Kommune.

Som bilag er der vedhæftet "Om kommunale godkendelser ifm. Fjernvarmepuljen 2.0"

Økonomi

Dette har ikke noget indvirkning på Tønder Kommunes økonomi

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg (projektbekendtgørelsen)

Om kommunale godkendelser ifm. Fjernvarmepuljen 2.0

Bekendtgørelse om tilskud til projekter vedrørende udrulning af fjernvarmedistributionsnet

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

at det bliver muligt at lave en administrativ betinget godkendelse af projektforslag, som kun kan anvendes til at søge tilskud ved Fjernvarmepuljen hos Energistyrelsen, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

om_kommunale_godkendelser_ifm._fjernvarmepuljen (11).docx

Punkt 16: Byggemodning af nye parcelhusgrunde

82.02.00-G10-10-21

Beslutningstema

I denne sag tages stilling til hvor, nye byggemodninger af parcelhusgrunde skal igangsættes.

Sagsfremstilling

Tønder Kommune har pr. 10. juni 2021 solgt 21 nye parcelhusgrunde i 2021.

Det er det højeste antal parcelhusgrunde, der er solgt de seneste mange år. I tabellen herunder kan ses antal grunde solgt de seneste 5 år i Tønder Kommune, og antal grunde kommunen har til salg i de byer, hvor der er solgt grunde

Årstal	Tønder	Skærbæk	Toftlund	Løgumklos	Bredebro	Rømø	Højer	Sdr. Sejerslev	
2017		3		1				1	5
2018	5				1				6
2019	2	3	5				1		11
2020	5	2	2	2			1	1	13
pr. 10.6.21	6	5	4	5	1				21
I alt solgt i 5 år	18	13	11	8	2	2	1	1	56
Grunde til salg i de områder, hvor der er solgt grunde de seneste 5 år:									
Pr. 10.6.21	9	20	6	5	11	5	12	8	

Hvis efterspørgslen efter grundene fortsætter på samme måde i 2. halvdel af 2021, vil der være udsolgt af grunde i Tønder, Toftlund og Løgumkloster ved årsskiftet.

Der behandles en sag på Økonomiudvalgsmøde og Kommunalbestyrelsesmøde i juni om igangsætning af byggemodning af 18 nye parcelhusgrunde på Rosinfeltvej i Tønder.

I Toftlund er der ifølge den gældende lokalplan på Ryttervænget mulighed for byggemodning af en 4. etape med 13 nye parcelhusgrunde. Det foreslås, at der behandles en sag om dette i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen i august måned, så byggemodning kan igangsættes i løbet af efteråret.

I Løgumkloster er hele området ved Rugmarken byggemodnet. Der skal derfor igangsættes en planlægning for nye grunde i byen, hvilket vil ske i dialog med Lokalrådet om placering, størrelser med videre.

I Agerskov har der ikke været solgt grunde i de seneste 5 år, men der har det seneste år været en hel del henvendelser fra interesserede for nye muligheder. Kommunen har 6 grunde til salg i 3 forskellige områder i byen. I 2016 blev der i samråd med det daværende lokalråd aftalt at byggemodne nye grunde ved Tingbjerg. Her er også mulighed for at byggemodne flere parcelhusgrunde mod nord, men nogle købere ønsker ikke at købe grundene, da de ligger lige op ad et erhvervsområde. Forvaltningen har været i dialog med Lokalrådet siden efteråret 2020 og de peger på, at grunde beliggende ved Tingvej, vest for Skovmosen, ville være interessante for de mulige købere efter samråd med dem. Dette kræver, at der udarbejdes en ny lokalplan, da området er udlagt til tæt/lav bebyggelse. Dette findes relevant da markedet jo har vist, at de eksisterende grunde ikke er interessante for den interesse, der er for bosætning i Agerskov. Derfor foreslås der igangsat planlægning for nye parcelhusgrunde ved Tingvej i dialog med Lokalrådet.

Kommuner må ikke byggemodne grunde med underskud, så de sælges med tab. Byggemodningsomkostningerne er ret høje, og udgifterne til byggemodning er den samme uanset om, grunden ligger i en stor eller lille by. Det betyder, at grundpriserne ved byggemodning af nye grunde bliver lige så høj i de mindste byer som i de store byer.

Dette gør sig gældende i Møgeltønder, hvor der ikke er solgt grunde, de seneste mange år, trods det, at der har været henvendelser. Kommunen har 4 grunde til salg i Møgeltønder, men grundene er ikke byggemodnet. I området, hvor grundene ligger, er der ved en ærkæologisk forundersøgelse fundet mange bevaringsværdige forhold, der skal udgraves ved byggemodning. Dette gør at prisen for byggemodningen af hele området vil blive forholdsvis høj. Mindsteprisen er

beregnet til 270 kr. pr. m². En mulighed for nye grunde i Møgeltønder kan være at finde et andet sted hvor, det ikke vil koste så meget at byggemodne.

Det foreslås, at der igangsættes en dialog med lokalrådet i Løgumkloster, Møgeltønder og Agerskov om placering og planlægning af nye grunde.

I vedlagte regneark er en oversigt over alle grunde Tønder Kommune har til salg i de forskellige byer: adresser, grundstørrelser, årstal for hvornår grundene er byggemodnet, og mindstepriser på disse.

Lovgrundlag

Udbudbekendtgørelsen, Kommuneplanen.

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller,

at en ny byggemodning igangsættes på Rosinfelt i Tønder og Ryttervænget i Toftlund med frigivelse af midler i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen,

at der igangsættes en dialog med lokalrådet i Løgumkloster og Møgeltønder om placering og behov for nye byggegrunde og,

at der igangsættes planlægning for nyt boligområde ved Tingvej i Agerskov i dialog med Lokalrådet.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Liste over parcelhusgrunde til salg

Kort over 13 nye parcelhusgrunde 4. etape Ryttervænget i Toftlund

Kort over 2. etape Rosinfeltvej i Tønder

Kort over parcelhusgrunde til salg i Agerskov by

Kort over område ved Tingvej, hvor der foreslås planlagt nye parcelhusgrunde i Agerskov

Punkt 17: Udeservering Lakolk og Tønder Gågade

05.14.00-G01-3-21

Beslutningstema

I denne sag orienteres udvalget om tiltag omkring udeservering i Tønder by og Lakolk i forbindelse med, at erhvervet vender tilbage til, som forholdene var før corona.

Historik

Siden 1991 har vedtægterne for gågaderearealet og Torvet i Tønder reguleret, hvad der kunne tillades opsat i gågaden. Vedtægterne skal sikre, at gågaden i Tønder er i en stand, som passede til den smukke bymidte. I 2000 vedtoges et tillæg, da der i forbindelse med Tønder Festivalen var behov for at ændre, hvordan gågaden bruges i festivalperioden.

Sagsfremstilling

Igennem coronaperioden har handelslivet i Tønder Kommune haft store udfordringer, og ikke mindst har virksomheder med servering været særligt hårdt ramt. I dialog med branchen i Tønder og Lakolk, hvor de fleste udfordringer har været, har forvaltningen ønsket at søge pragmatiske løsninger, så der lokalt har været mulighed for at give restauratører serveringsforhold, med overholdelse af de nødvendige afstandskrav, der eksempelvis har været på offentlige fællesarealer. Der er dog også eksempler på, at enkelte serveringssteder har søgt helt egne løsninger.

Forvaltningen vurderer nu, at idet branchen vender tilbage til normale forhold, er der behov for i dialog med branchen, at forholdene strammes op og det sikres, at forholdene i Tønder by og Lakolk vender tilbage til det tidligere.

I Lakolk Butikscenter er der i forbindelse med Coronaperioden givet dispensationer til brug af fællesområder og parkeringspladser til udeservering. Dispensationen ophører den 14. juni 2020 og herefter forventes det, at man herefter går tilbage til, som forholdene var inden Corona. Det betyder, at man herefter skal trække udeservering tilbage til egen private grund. For at sikre endnu bedre opholdsmuligheder, som er efterspurgt og som kan tage trykket af på den nuværende kapacitet, undersøges bla. muligheder for at opstille yderlige siddeplinte i hele centerområdet, og der ses på, hvordan opholdsmulighederne i det hele taget kan forbedres. Dette er også helt i tråd, med tankerne bag mulighedsstudiet for Lakolk. Der har været afholdt møde med bestyrelsen for Aktivforeningen Lakolk og grundejerforeningen, som er helt enig heri.

I Tønder by har serveringssteder etableret udeområder, som skulle gøre det muligt for dem at skabe kundegrundlag i situationen. Flere af disse er skabt på eget initiativ og har permanent karakter, hvilket ikke vil være hensigtsmæssigt og heller ikke i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. Eksempler er, at der er etableret fastmonterede afskærmninger, hvor der er gravet op i fortov og placeret stolper, etableret solide afskærmninger, som ikke er flytbare efter åbningstid samt sket monteringer af barduner ud over kørearealet. Forvaltningen ønsker nu, hvor forholdene vender tilbage til, som de var inden corona, at man i samarbejde med erhvervet sikrer, at udeserveringsområderne lever op fuldt ud til de retningslinjer, der er. Dette af hensyn til at der er stort fokus på byudviklingen og kulturmiljøet i Tønder by, hvor indretningen af byrummet og den forskønnelse, vi sammen har arbejdet med i længere tid, er vigtig at holde fast i. Derudover er hensigten med retningslinjerne i vedtægterne for gågade og torvearealet i Tønder også at sikre, at der skabes de nødvendige arbejdsforhold i forhold til varelevering, renovation samt Brand og redning, hvilket det naturligvis også er helt nødvendigt at overholde.

Forvaltningen er allerede i proces og vil prioritere opgaven også af hensyn til den foranstående feriesæson. Forvaltningen mødes med Tønder Handelsstandsforening torsdag den 17. juni. for at sikre en fælles tilgang til sagen.

Lovgrundlag

Vedtægter for gågadearealet og Torvet i Tønder

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 18: Navngivning af privat fællesvej, matr. nr. 1542i Tønder som "Majorparken"

05.02.05-G00-1-21

Beslutningstema

Navngivning af vej.

Sagsfremstilling

I forbindelse med opførelse af en ny afdeling under Tønder Boligselskab, Domea, har boligsselskabet anmodet om, at den private fællesvej, der fører ind i området fra "Pionér Allé" navngives "Majorparken".

Ønsket er begrundet med, at "Majorparken" er afdelingens navn, affødt af områdets militære fortid. Da projektet omhandler opførelse af i alt 31 boliger beliggende på samme matrikel, vil hele projekterings- og anlægsfasen lettes betydeligt ved at kunne stædfæste og adressere de enkelte enheder korrekt fra start.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om vejnavne og adresser

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller,

at navngivning med "Majorparken" af den private fællesvej, der fører ind i det nye boligområde nord for den private fællesvej Pionér Allé, godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 19: Søndergade 10, 6270 Tønder - ansøgning om dispensation til vinduer

01.02.05-P25-154-21

Beslutningstema

Det skal besluttes, om der skal meddeles lovliggørende dispensation til vinduer monteret med drypnæse i aluminium.

Historik

Tønder Kommune har i 2015 ydet tilskud til udskiftning af vinduer i ejendommen beliggende Søndergade 10, 6270 Tønder. Der er i den forbindelse meddelt tilladelse jf. daværende lokalplan 8.46 og det dertilhørende facaderegulativ "Tønders Huse" til dannebrogsvinduer med termoglas. I tilladelsen er det betinget, at der ikke anvendes aluprofiler synligt fra offentlig vej.

Sagsfremstilling

Dette er kommet forvaltningen til kendskab i forbindelse med en nylig ansøgning om udskiftning af yderligere et vindue, at der er monteret vinduer med alu-drypnæse, hvorfor forvaltningen har partshørt ansøger, som herefter har søgt lovliggørende dispensation til de isatte vinduer.

Forvaltningen har modtaget ansøgning om lovliggørende dispensation til at bibeholde vinduer monteret med alu-drypnæse i strid med den meddelte tilladelse på adressen Søndergade 10, 6270 Tønder. Yderligere søges der dispensation til udskiftning af et enkelt butiksvindue til almindeligt dannebrogsvindue som de øvrige.

Ejendommen er beliggende med en relativ central placering på hjørnet af Søndergade og Vidågade med synlighed fra gågaden. I 2015 var ejendommen omfattet af lokalplan nr. 8.46 for Tønder Midtby, samt det tilhørende facaderegulativ "Tønders Huse", der foreskrev, at bygningers oprindelige vinduer bør restaureres og bevares, og at vinduer og døre skal udføres i træ og have de samme proportioner og sprosseopdelinger som oprindeligt. I den meddelte tilladelse fra 2015 fremgik det af betingelserne for afgørelsen, at der ikke må anvendes "synlige aluminiumsprofiler på døre, vinduer og porten ud mod gaden".

I 2021 er lokalplan nr. 051-610 for Tønder Midtby vedtaget for området. Jf. lokalplanens § 7.33 kan dannebrogsvinduer og berlinervinduer tillades udført med termoruder monteret med trekantlister. Der må ikke anvendes drypnæser og bundglaslister i metal.

I april 2019 er det politisk vedtaget, at de bevarende lokalplaner, herunder for Tønder Midtby, skal administreres restriktivt med særligt fokus på facade- og tagmaterialer, samt døre og vinduers udformning.

Det er forvaltningens vurdering, at denne praksis bør fastholdes. Særligt i den centrale bykerne, hvor husfacaderne ligger helt ud til gaden, er det af stor betydning, at vinduerne udføres med korrekte proportioner og spinkle sprosser, hvilket spolerer af påsatte alulister.

Lovgrundlag

Planloven

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller,

at der meddeles afslag til dispensation til de monterede aludrypnæser og at der gives påbud om fysisk lovliggørelse.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 20: J Tagholmsvej 38, 6792 Rømø - ansøgning om anneks

01.02.05-P25-156-21

Beslutningstema

Det skal besluttes, om der skal meddeles dispensation til opførelse af et anneks med sovepladser.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har modtaget ansøgning om at opføre et anneks med to soverum og badeværelse i tilknytning til sommerhuset beliggende J. Tagholmsvej 38, 6792 Rømø. Ansøgningen er begrundet med, at sommerhuset er opført som et A-hus, der oplagt kun kan udvides i længderetningen. Dette hænger dog ikke umiddelbart sammen med den eksisterende planløsning, hvorfor det ønskes at opføre et anneks, ligeledes udformet som et A-hus for at sikre sammenhæng til sommerhuset. Det samlede boligareal fordelt på de to enheder vil fortsat ikke overstige de maksimalt tilladte 150 m².

Ejendommen er omfattet af lokalplan nr. 703 for sommerhusområdet Kromose. Iht. lokalplanens § 6.1 må der på hver ejendom kun opføres ét enkelt beboelseshus, én garage/carport, ét udhus samt én småbygning. Et anneks med sovepladser kategoriseres som bolig og er således ikke i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser. Dette har gennem de seneste år været håndhævet restriktivt bl.a. for at undgå, at sommerhuse udlejes til to forskellige lejere. Ved kun at tillade én bygning til beboelse forebygges det endvidere, at udhuse og småbygninger faktisk udnyttes til boligformål/ophold, hvorved det reelle boligareal forøges og de enkelte sommerhuse kan rumme flere gæster med heraf følgende større nabogener, mere trafik og øget belastning af natur og miljø. Endeligt bør det tilstræbes at begrænse antallet af bygninger på den enkelte ejendom for at undgå for stor spredning af bebyggelsen med risiko for at svække Rømøs unikke naturkvaliteter.

Lovgrundlag

Planloven

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller,

at der meddeles afslag til opførelse af det ansøgte anneks og at forvaltningen fremadrettet bemyndiges til at meddele administrativt afslag til ansøgninger om annekser på Rømø.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Indsendelse 1, Sommerhus tilbygning_tegninger_specification J. Tagholmsvej 38, 6792 Rømø_mat.nr.pdf

Beliggenhed

Punkt 21: Kirkegårdsgade 1, 6280 Højer - ansøgning om etablering af swimmingpool og orangeri

01.02.05-P25-159-21

Beslutningstema

Det skal besluttes, om der skal meddeles dispensation til etablering af en swimmingpool og et orangeri på adressen Kirkegårdsgade 1, 6280 Højer.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har modtaget ansøgning om dispensation til terrænregulering i forbindelse med etablering af en udendørs swimmingpool samt dispensation til opførelse af et orangeri på adressen Kirkegårdsgade 1, 6280 Højer.

Ejendommen er opført i 1806 og er registreret som bevaringsværdigt med SAVE-værdien 3 (høj). I registreringen bemærkes det, at det er en flot struktureret vinkel med særlig fin facade mod Kirkegårdsgade, som bidrager til et fint gaderum på vej mod torvet og oplevelsen af miljøet omkring torvet. Boligen fremstår i god stand efter en større renovering med støtte fra Højer Byfond.

Ejendommen er omfattet af bevarende lokalplan nr. 070-210 for Højer bymidte samt lokalplan nr. 044-2.1 for det tidligere rådhus. Begge lokalplaner har til formål at sikre og bevare den bevaringsværdige bebyggelse og den oprindelige bystruktur.

I henhold til lokalplan nr. 070-210, § 7.1 må der ikke terrænreguleres for derved at opretholde helheden og harmonien i den bebyggede struktur i lokalplanområdet. I redegørelsen beskrives det ydermere, at særligt stendigerne, de lave hvide stakitter og beplantningen omkring netop disse ejendomme beliggende mellem Kirkegårdsgade og Herbergsgade, markerer den traditionelle struktur i byen. Det er bevaringsværdige træk, og tjener som forbillede for den enkelte ejer. Disse skal fortsat bevares og nye stakitter, indhegninger og hække skal begrænses i stil med det oprindelige udtryk til omkring husene og mod gadesider. De private haver afgrænses af de enkle traditionelt udformede stakitter, klippede hække og uklippede hegn (...) for at bevare områdets enkle karakter. Belægninger på uderarealer mod offentlig vej begrænses til de oprindelige belægningsmaterialer.

Jf. lokalplan nr. 044-2.1, § 8.2 skal arealerne omkring bygningerne være græsbeklædte med solitære egnstypiske lævtræer. Der må etableres en lav bælghek, maks. 1,2 m høj eller et lavt, hvidt stakit, maks. 1 m. i skel mellem Kirkegårdsgade 1 og 3. Haven fremstår således åben og en pool vil ikke hverken visuelt eller lydmassigt kunne afskærmes for de omkringliggende arealer, som er særligt væsentlige for Højers særlige karakter. Forvaltningen anbefaler derfor på den baggrund, at der ikke meddeles dispensation til etablering af en udendørs swimmingpool.

Jf. lokalplan nr. 044-2.1, § 5.4 må der ikke bygges havestuer, drivhuse, eller lign. på husene, men der kan iht. § 5.6 opføres en åben carport til en bil på matr. nr. 301 (Kirkegårdsgade 1). Carporten skal opføres inden for det i lokalplanen angivne byggefelt. Lokalplanen lægger således op til, at der ikke bør opføres drivhuse mv. i haverne mellem Kirkegårdsgade og Herbergsgade, da netop disse haver fremstår åbne og synlige med stor værdi for områdets karakter. Forvaltningen anbefaler derfor, at der meddeles afslag til den ansøgte orangeri.

Lovgrundlag

Planloven

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller,

at der meddeles afslag til den ansøgte swimmingpool og orangeri.

Beslutning

Sagen udsættes.

Bilag

Ombygning - Kirkegårdsgade.pdf

Oversigtskort Kirkegårdsgade 1, 6280 Højer

Punkt 22: Nedrivning af bevaringsværdi bygning Kolkvej 5, 6280 Højer

02.34.02-P19-154-21

Beslutningstema

Der skal tages stilling til, om der skal nedlægges forbud mod nedrivning efter planlovens §14.

Sagsfremstilling

Tønder kommune har modtaget ansøgning om nedrivning af BBR-bygning 1 på Kolkvej 5, 6280 Højer, der er registreret med bevaringsværdi 3.

Sagen har været offentliggjort på kommunens hjemmeside i perioden 31. marts 2021 til 12. maj 2021. Sagen er ligeledes sendt til Museum Sønderjylland og Foreningen for By og Land Vestslesvig - Tønder kommune.

Foreningen for By og Land Vestslesvig - Tønder kommune har kommenteret at den "henset til bygningens stand, ingen bemærkninger til nedrivning".

Nedlægges forbudet mod nedrivningen, gælder det, at forbuddet højst er gældende for et år. Derefter skal der vedtages en lokalplan med bestemmelse om, at bygningen ikke må nedrives. Nedlægges forbuddet, kan ejer forlange at kommunen overtager ejendommen mod erstatning jf. Planloven §49

Lovgrundlag

I denne sag skal der tages stilling til om der skal nedlægges forbud mod nedrivning efter planlovens §14.

Planlovens §14. Kommunalbestyrelsen kan nedlægge forbud mod, at der retlig eller faktisk etableres forhold, som kan hindres ved en lokalplan.

Forbuddet kan højst nedlægges for et år.

Kommunalbestyrelsen tinglyser forbudet på den gældende ejendom. Tinglysningen er uden betydning for forbudets gyldighed.

Lokalplanen skal indeholde et klart forbud mod nedrivning.

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller,

at der ikke nedlægges et forbud mod nedrivning efter planlovens §14

at der gives tilladelse til nedrivning

at beslutningen offentlig bekendtgøres

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Billede Kolkvej 5, 6280 Højer

Kolkvej 5

Punkt 23: Status for vandløbsrestaurering og naturgenopretning 2021

06.02.10-P20-2-21

Beslutningstema

I denne sag skal udvalget beslutte om at tage orientering til efterretning.

Historik

Teknik- og Miljøudvalget får hvert år en orientering om status for arbejdet med vandløbsrestaurering og naturgenopretning.

Sagsfremstilling

Formålet med kommunens vandløbs- og naturprojekter er at løse konflikter mellem den landbrugsmæssige udnyttelse og natur- og miljøinteresser, at sikre opfyldelse af vedtagne målsætninger for vandløb og naturområder, tilgodese befolkningens ønsker om adgang til naturområder og fremme turismen ved at sætte fokus på Tønder Kommunes spændende vandløb og naturområder. Projekterne gennemføres i samarbejde med lodsejere og interessegrupper.

Projekterne omfatter:

- Forbedring af vandløbskvalitet (øget fysisk variation, begrænsning af sandtransport og reduktion af okkerbelastning).
- Reduktion af næringsstofbelastning til vandmiljøet.
- Forbedring af kvaliteten af beskyttede naturtyper og sikring af levevilkårene for truede dyrearter.
- Klimasikring.
- Formidling og adgangsforhold til bynære naturområder.

I 2020 har projektarbejdet blandt andet omfattet:

- Vandløbsrestaurering i Kirkebæk, Smedebæk, Friskæræk, Skallebæk, Renbæk og Holbæk. (Udlægning af gydegrus).
- Lavbundsprojekt på 34 ha ved Kogsbøl Mose.
- Forundersøgelse af nyt lavbundsprojekt ”Kogsbøl Øst”.
- Højmoseprojekt på 162 ha i Kongens Mose.
- Forberedelse af højmoseprojekt for Hønning Mose
- Etablering af tre nye større sandfang i Lobæk, Friskæræk og Smedebæk.
- Forundersøgelse af vand- og naturprojekt i Ubjerg Kog.

I 2021 planlægges der blandt andet udført følgende projektarbejde:

- Vandløbsrestaurering i N24, ombygning af styrt og stryg, udlægning af grus.
- Vandløbsrestaurering i Ny Havnebæk, udlægning af gydegrus.
- Vandløbsrestaurering i Renbæk nedstrøms, genslyngning og udlægning af gydegrus
- Vandløbsrestaurering i Brede Å – etape 1. Ombygning af 3 stryg.
- Vandløbsrestaurering i Kisbæk og Landebybæk, okkerrensingsanlæg og udlægning af gydegrus.
- Vandløbsrestaurering i Febro bæk, udlægning af gydegrus. Vandløbsrestaurering i Kirkebæk, etape 2, udlægning af gydegrus.
- Forundersøgelse af vandløbsprojekter i Bjørnkæræk, Løgumklosterbæk og Skibelundbæk.
- Forundersøgelse af vandløbsprojekt i Arnå.
- Lavbundsprojekt Kogsbøl Øst (ejendomsmæssig del).
- Vandløbsrestaurering i Tydeengbæk, udlægning af gydegrus.
- Sandfang i Galgestrøm.
- Højmoseprojekt på 158 ha i Hønning Mose.
- Forberedelse af EU-Lifeprojekt i Magrethe Kog Nord.
- Vandløbsprojekt i Grønå/Hestholm Sø.

Ud over de nævnte vandløbs- og naturprojekter omfatter projektarbejdet en række formidlings- og stiprojekter blandt andet i tilknytning til Tøndermarsk Initiativet og Rømø Udviklingsplan.

Økonomi

Projekterne finansieres af afsatte driftsmidler og anlægsmidler, samt eksterne midler.

Lovgrundlag

Vandløbsloven, naturbeskyttelsesloven m.fl.

Fagchef for Miljø og Natur indstiller,

at orientering om vandløbs- og naturprojekter tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 24: Årshjul

00.00.00-G01-6-18

Sagsfremstilling

Årshjulet er et styringsværktøj, som skal give Teknik- og Miljøudvalget et samlet overblik over udvalgets aktiviteter, som ligger ud over de faste udvalgs møder.

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Årshjul Juni 2021

Punkt 25: Lukket: Kondemnering

29.09.00-P19-33-20

Punkt 26: Lukket: Kondemnering

29.09.00-P19-37-19

Punkt 27: Lukket: Orientering - lukket den 15. juni 2021

00.01.00-G01-37-20

Punkt 28: Underskriftsark

00.01.00-P35-8-20

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

-